

STOWARZYSZENIE HARCERSKIE

REGULAMIN MUNDUROWY

**REGULAMIN ODZNAK, OZNAK
ZUCHOWYCH, HARCERSKICH
I INSTRUKTORSKICH**

MATERIAŁ DO UŻYTKU WEWNĘTRZNEGO

Warszawa, grudzień 2013

WSTĘP

Niniejsze dokumenty zostały przyjęte dnia 11.12.2013 roku uchwałą Naczelnictwa Stowarzyszenia Harcerskiego (Uchwała nr 3/2013).

POSTANOWIENIA OGÓLNE

Każdy członek Stowarzyszenia Harcerskiego jest zobowiązany dbać o estetyczny wygląd munduru i nosić go zgodnie z wymaganiami niniejszego regulaminu, mając świadomość, że swym wyglądem, postawą i postępowaniem reprezentuje harcerską rodzinę oraz SH.

Członkowie Stowarzyszenia Harcerskiego mają obowiązek występować w mundurze podczas zajęć organizacyjnych i w czasie wykonywania obowiązków służbowych.

Rodzaj i szczegóły umundurowania określa się w gromadzie zuchowej, bądź w drużynie harcerskiej, stosując się do postanowień niniejszego regulaminu oraz zachowując zasadę, że wszyscy członkowie drużyny umundurowani są jednolicie.

Każda jednostka organizacyjna jest zobowiązana do stworzenia własnego regulaminu mundurowego określającego szczegółowe wytyczne dotyczące poszczególnych elementów umundurowania. Regulaminy jednostek zatwierdza bezpośredni zwierzchnik (*Załącznik nr 1 „Regulamin mundurowy gromady” lub Załącznik nr 2 „Regulamin mundurowy drużyny”*).

I. REGULAMIN MUNDUROWY

1. Mundur organizacyjny zuchów

1.1. Mundur

a) Dziewczęta:

Mundur typu fartuch w kolorze szarym, z kołnierzem, bez karczka, bez naramienników. Z przodu zapinany na całej długości, na okrągłe plastikowe guziki w kolorze szarym, z gładkim obrzeżem, w środku groszkowane. Mundur ma cztery nakładane kieszenie – dwie na wysokości klatki piersiowej i dwie na wysokości bioder, z patkami zapinanymi na guziki. Dolne rogi kieszeni ścięte. Rękawy koszulowe długie, ujęte w mankiety zapinane na

guziki. Rozcięcie w rękawie tak długie, aby można było zawijać go powyżej łokcia. W talii mundur spina pas zuchowy.

b) Chłopczy:

Bluza mundurowa w kolorze ciemnozielonym. Prosta, z kołnierzem, bez karczka, wpuszczana w spodnie, bez naramienników. Z przodu zapinana na całej długości, na okrągłe plastikowe guziki w kolorze khaki, z gładkim obrzeżem, w środku groszkowane. Bluza ma dwie nakładane kieszenie na wysokości klatki piersiowej, z patkami zapinanymi na guziki. Dolne rogi kieszeni ścięte. Rękawy koszulowe długie, ujęte w mankiety zapinane na guziki. Rozcięcie w rękawie tak długie, aby można było zawijać go powyżej łokcia.

Długie spodnie w kolorze ciemnym, jednolite dla całej gromady.

Krótkie spodnie w kolorze ciemnym, jednolite dla całej gromady.

Spodnie spina pas zuchowy.

1.2. Chusta

Chusta w kształcie trójkąta o bokach 70×70×100 cm, w kolorach wybranych przez gromadę; spięta suwakiem, pierścieniem lub wiązana (jednolicie dla całej gromady), noszona pod kołnierzem. Dopuszcza się noszenie chust dwukolorowych oraz naszywanie oznak danej jednostki.

1.3. Pas zuchowy

Pas szerokości 25 mm, wykonany ze skóry lub tworzywa skóropodobnego w kolorze brązowym lub typu *parcianego* w kolorze zielonym lub czarnym. Pas spina dwuczęściowa klamra metalowa o średnicy 40 mm. W części środkowej klamry umieszczony jest wizerunek wschodzącego słońca z promieniami rozchodzącymi się na górną, zewnętrzną część klamry. U dołu półkoliście umieszczony jest napis „Czuj”.

1.4. Obuwie i skarpetki

a) Obuwie zakryte, ciemne.

b) Skarpetki o jednolitej barwie, dopuszczalne noszenie wywijek harcerskich, jednolicie dla całej gromady.

Dla dziewcząt dopuszczalne jest noszenie rajstop lub obcisłych spodni typu legginsy o jednolitej barwie i kolorze dla całej gromady.

1.5. Nakrycie głowy

Nakrycie głowy dowolne lub wcale, jednolicie dla gromady.

2. Mundur organizacyjny harcerek i harcerzy

2.1. Mundur

a) Dziewczęta

Bluza mundurowa w kolorze szarym, z kołnierzem, wpuszczana w spódnicę lub w spodnie, z naramiennikami. Z przodu zapinana na całej długości na okrągłe wypukłe guziki na stopce metalowej w kolorze srebrnym, oksydowane, z emblematem lilijki na środku. Naramienniki zapinane na okrągłe, płaskie, metalowe guziki w kolorze srebrnym, oksydowane. Bluza ma dwie nakładane kieszenie na wysokości klatki piersiowej, z patkami zapinanymi na guziki. Dolne rogi kieszeni ścięte. Rękawy koszulowe długie, ujęte w mankiety zapinane na guziki płaskie. Rozcięcie w rękawie tak długie, aby można było zawijać go powyżej łokcia.

W okresie letnim dopuszcza się noszenie koszuli mundurowej z krótkim rękawem (kończącej się powyżej łokcia), pod warunkiem zachowania jednolitości w drużynie.

Spódnica w kolorze ciemnoszarym/grafitowym, w kształcie trapezu z kontrafałdą z przodu. Spódnica ma z przodu dwie wpuszczone kieszenie, z tyłu jest zapinana na suwak i płaski metalowy guzik w kolorze srebrnym, oksydowany. Długość spódnicy do kolan, dopuszcza się długość do połowy łydki.

Spodnie długie (co najmniej do kostek) z prostymi nogawkami w kolorze jednolitym czarnym lub zielonym/khaki. Dopuszcza się możliwość noszenia spodni typu bojówki. Rodzaj spodni musi być jednakowy dla całej drużyny.

Spódnice (spodnie) spina pas harcerski.

Zasady obowiązujące dla różnych wersji mundurowych zostały opisane w Załączniku nr 3 „*Żeńskie wersje mundurowe*”.

b) Chłopcy

Bluza mundurowa w kolorze ciemnozielonym, z kołnierzem, wpuszczana w spodnie, z naramiennikami. Z przodu zapinana na całej długości na wypukłe guziki na stopce metalowej w kolorze srebrnym, oksydowane, z emblematem lilijki na środku. Bluza ma dwie nakładane kieszenie na wysokości klatki piersiowej, z patkami zapinanymi na guziki. Dolne rogi kieszeni ścięte. Rękawy koszulowe długie, ujęte w mankiety zapinane na guziki. Rozcięcie w rękawie tak długie, aby można było zawijać go powyżej łokcia.

Spodnie długie (co najmniej do kostek), z prostymi nogawkami w kolorze jednolitym czarnym lub zielonym/khaki. Dopuszcza się możliwość noszenia spodni typu bojówki. Rodzaj spodni musi być jednolity dla całej drużyny.

Krótkie spodnie w kolorze bluzy mundurowej, z dwiema kieszeniami z przodu i jedną z tyłu. Dopuszcza się noszenie bojówek zielonych/khaki/czarnych, jednolicie dla całej drużyny.

Spodnie spina pas harcerski.

Zasady obowiązujące dla różnych wersji mundurowych zostały opisane w *Załączniku nr 4 „Męskie wersje mundurowe”*.

2.2. Chusta

Chusta w kształcie trójkąta o bokach 70×70×100 cm, w kolorach wybranych przez drużynę, spięta suwakiem, pierścieniem lub wiązana (jednolicie w całej drużynie), noszona pod kołnierzem. Dopuszcza się noszenie chust dwukolorowych oraz naszyte oznak danej jednostki.

2.3. Nakrycie głowy

Beret zwykły, miękki, w kolorze jednolitym dla całej drużyny lub kapelusz harcerski w kolorze i wzorze jednolitym dla całej drużyny, zatwierdzonymi przez naczelnika lub rogatywka w kolorze bluzy mundurowej.

Latem dopuszcza się – poza apelami i uroczystościami – noszenie chustek, czapek z daszkiem lub kapeluszy turystycznych, jednolitych dla całej drużyny.

Zimą dopuszcza się noszenie nakrycia głowy innego niż mundurowe, w jednolitym dla drużyny ciemnym kolorze.

2.4. Pas harcowski

Tradycyjny pas harcowski o szerokości 35 mm, wykonany ze skóry lub tworzywa skóropodobnego w kolorze brązowym lub typu parcianego w kolorze zielonym lub czarnym, z lilijką na klamrze lub skórzany pas oficerski, jednolicie w całej drużynie.

2.5. Getry i wywijki

Getry (podkolanówki) i wywijki w kolorze jednolitym dla całej drużyny.

Dopuszcza się możliwość noszenia:

- a) getr i wywijek jednocześnie,
- b) samych getr (bez wywijek),
- c) samych wywijek (bez getr).

Dopuszcza się zwijanie getr do kostek pod warunkiem, że jest to jednolite w całej drużynie.

Dopuszcza się noszenie podkolanówek w miejsce getr.

Dla dziewcząt dopuszcza się noszenie rajstop lub obcisłych spodni typu legginsy w kolorze czarnym i wywijek (bez getr) lub w kolorze cielistym z getrami i wywijkami jednocześnie, jednolicie dla całej drużyny.

2.6. Obuwie

Obuwie ciemne (czarne, brązowe, granatowe lub zielone, w kolorze jednakowym dla całej drużyny), skórzane lub skórzanopodobne, z cholewką co najmniej do połowy kostki, sznurowane, na płaskiej podeszwie.

Dopuszcza się noszenie do munduru butów typu *trekkingowe* na płaskiej podeszwie, za kostkę. Dopuszcza się także noszenie butów typu *trekkingowe* do kostki oraz czarnych lub ciemnobrązowych półbutów (butów sznurowanych z cholewką poniżej kostki) na płaskiej podeszwie (przy zachowaniu zasady, że do półbutów nie zalicza się trampek i adidasów).

2.7. Koszulka mundurowa

Koszulka mundurowa w kolorze szarym, czarnym, zielonym, czerwonym, żółtym, niebieskim, bordowym lub białym (jednolicie dla całej jednostki), z emblematem

SH i pełnym napisem *Stowarzyszenie Harcerskie*, znajdującym się z przodu koszulki po lewej stronie. Dopuszcza się noszenie emblematu jednostki na lewym rękawie koszulki.

Koszulka mundurowa może być noszona jako element wymienny dla bluzy mundurowej – za wyjątkiem apeli i uroczystości – oraz przy zachowaniu zasady jednolitości w jednostce.

2.8. Okrycie wierzchnie

- a) Kangurka, peleryna, kurtka o jednolitej barwie, czarna, khaki, zielona lub granatowa, jednolite dla całej drużyny.
- b) Bluza lub sweter wkładane przez głowę lub zapinane pod szyję o jednolitej barwie, ciemne, jednolicie dla całej drużyny.

Dopuszcza się noszenie trwałych emblematów harcerskich na okryciach wierzchnich.

II. REGULAMIN ODZNAK, OZNAK ZUCHOWYCH, HARCERSKICH I INSTRUKTORSKICH

1. Krzyż harcerski

Odznaką harcerki i harcerzy jest tradycyjny krzyż harcerski wzorowany na polskim odznaczeniu wojskowym – Krzyżu *Virtuti Militari*. Na poziomych ramionach krzyża harcerskiego umieszczony jest napis „Czuwaj”. Pomiędzy ramiona wpleciony jest wieniec, złożony z liści dębowych z lewej strony oraz z liści laurowych z prawej strony. W środku krzyża umieszczona jest w kręgu lilijka skautowa.

- a) Krzyż harcerski otrzymuje każda harcerka i każdy harcerz po złożeniu Przyrzeczenia Harcerskiego. Do noszenia krzyża upoważnia wpis do książeczki harcerskiej.
- b) Krzyż harcerski jest tłoczony w metalu, oksydowany i numerowany. Wysokość krzyża wynosi 25 mm.
- c) Krzyż harcerski jest własnością SH. Rozprowadza się go wyłącznie drogą organizacyjną. Jego koszt pokrywa SH.
- d) Ewidencję wydanych krzyży harcerskich prowadzi Naczelnictwo SH.

- e) W razie zagubienia krzyża harcerskiego harcerz/harcerka może otrzymać nowy krzyż, decyzję o jego wydaniu podejmuje bezpośredni zwierzchnik.
- f) Krzyż harcerski nosi się na mundurze organizacyjnym w odległości 2 cm nad lewą górną kieszenią w jej osi symetrii. Na ubraniu cywilnym harcerze i instruktorzy mogą nosić miniaturkę krzyża.

2. Znaczek Zucha

Odznaką zuchów jest tradycyjny „Znaczek Zucha”, przedstawiający główkę białego orła i żółtą tarczę wschodzącego słońca na niebieskim tle. Podstawę znaczka stanowi prostokąt barwy czerwonej z napisem „ZUCH”.

- a) Zuchy otrzymują znaczek po złożeniu Obietnicy Zucha. Do noszenia znaczka upoważnia legitymacja zucha.
- b) „Znaczek Zucha” jest własnością SH. Rozprowadza się go wyłącznie drogą organizacyjną. Jego koszt pokrywa SH.
- c) W razie zgubienia znaczka zuch może otrzymać go ponownie na podstawie decyzji kręgu rady.
- d) Znaczek zucha nosi się na mundurze organizacyjnym w odległości 2 cm nad lewą górną kieszenią w jej osi symetrii.

3. Lilijka

Znakiem harcerki i harcerzy jest tradycyjna lilijka harcerska z inicjałami hasła filaretów „Ojczyzna, Nauka, Cnota”.

- a) Lilijka jest tłoczona w metalu, ma wysokość 30 mm, na listkach umieszczone są litery „ONC”.
- b) Lilijkę nosi się na organizacyjnym nakryciu głowy (harcerze – lilijka w kolorze srebrnym, instruktorzy w kolorze złotym).
- c) Harcerze w okresie próby harcerza przypinają lilijkę w miejscu, w którym nosi się krzyż harcerski.

Na ubraniu cywilnym harcerze mogą nosić miniaturkę lilijki.

4. Plakietka SH

Oznaką przynależności do Stowarzyszenia Harcerskiego jest plakietka SH.

- a) Plakietkę SH otrzymuje każdy zuch i harcerz po złożeniu deklaracji członkowskiej.
- b) Plakietka o wymiarach 115×20 mm wykonana jest ze sztucznego tworzywa, haftowana, na biało-czerwonym tle umieszczony jest czarny napis „Stowarzyszenie Harcerskie”.
- c) Plakietkę nosi się na mundurze organizacyjnym tuż nad prawą górną kieszenią w jej osi symetrii.

5. Oznaki stopni zuchowych, harcerskich i instruktorskich

- a) Oznaki stopni zuchowych

Oznaką stopni zuchowych są pięcioramienne gwiazdki, wykonane z tworzywa sztucznego, metalu lub haftowane. Rozpiętość ramion gwiazdek wynosi 5 mm. Gwiazdki noszone są pod znaczkiem zucha na podkładce o wymiarach 10×40 mm. Kolor podkładki jest wybierany przez gromadę. Poszczególne stopnie zuchowe oznaczone są:

- zuch ochoczy – jedną gwiazdką,
- zuch sprawny – dwiema gwiazdkami,
- zuch gospodarny – trzema gwiazdkami.

- b) Oznaki stopni harcerskich

Oznaki stopni harcerskich nabija się na krzyżu harcerskim:

- ochotniczka/młodzik – nie oznacza się,
- tropicielka/wywiadowca – nie oznacza się,
- pionierka/ćwik – złota lilijka,
- wędrowniczka/Harcerz Orli – złota lilijka w złotym kręgu,
- Harcerka/Harcerz Rzeczypospolitej – złoty wieniec oraz lilijka w złotym kręgu.

Dopuszcza się dodatkowo oznaczanie trzech pierwszych stopni harcerskich białymi paskami (o szerokości 5–6 mm) na naramienniku lub pagonie:

- ochotniczka/młodzik – 1 pasek,
- tropicielka/wywiadowca – 2 paski,
- pionierka/ćwik – 3 paski.

c) Oznaki stopni instruktorskich

Oznaką stopni instruktorskich są kolorowe podkładki noszone pod krzyżem harcerskim:

- przewodniczka/przewodnik – granatowa,
- podharcmistrzyń/podharc mistrz – zielona,
- harcmistrzyń/harc mistrz – czerwona.

6. Oznaczenia funkcji

Oznaczenia funkcji zuchowych, harcerskich i instruktorskich wręcza osoba mianująca na daną funkcję.

6.1. Oznaki funkcji zuchowych

- a) Oznaką szóstkowego jest znak krokiewki, zwróconej wierzchołkiem do góry, wykonanej z tworzywa sztucznego. Długość ramienia krokiewki wynosi 40 mm, a szerokość 10 mm.
- b) Oznakę szóstkowego nosi się na lewym rękawie, 5 cm poniżej wszycia rękawa.

6.2. Oznaki funkcji harcerskich i instruktorskich

- a) Oznaką pełnienia funkcji harcerskich i instruktorskich jest sznur służbowy.
- b) Sznur służbowy jest podwójny, o długości 50 cm, z węzłem lub suwakiem takiej samej barwy.
- c) Komendanci jednostek organizacyjnych SH oraz Naczelnik noszą sznur służbowy z ramienia.

- d) Sznur funkcyjny nosi się na mundurze, spod lewego ramienia lub na lewym naramienniku (z ramienia), w zależności od pełnionej funkcji. Drugi koniec sznura chowa się do lewej kieszeni munduru.
- e) W przypadku pełnienia funkcji we władzach pochodzących z wyboru, nosi się sznur pełnionej funkcji podstawowej z węzłami lub suwakami w kolorach władz, do których zostało się wybranym.
- f) Oznaki funkcji harcerskich:
- szeregowy – sznur szary noszony spod ramienia,
 - podzastępowy – sznur szary z brązowym suwakiem, noszony spod ramienia,
 - zastępowy – sznur brązowy noszony spod ramienia.
- g) Oznaki funkcji instruktorskich:

w podstawowych jednostkach:

- przyboczny – sznur zielony noszony spod ramienia,
- kwatermistrz drużyny – sznur szary noszony spod ramienia lub sznur funkcji podstawowej z czerwonym suwakiem,
- drużynowy – sznur granatowy noszony spod ramienia,
- komendant szczeplu – sznur granatowy noszony z ramienia,
- zastęplca komendanta szczeplu – sznur funkcji podstawowej lub granatowy noszony spod ramienia z 2 granatowymi suwakami,
- członek komendy szczeplu – sznur funkcji podstawowej lub granatowy noszony spod ramienia z 1 granatowym suwakiem,
- kwatermistrz szczeplu – granatowy sznur noszony spod ramienia lub sznur funkcji podstawowej z czerwonym suwakiem.

w terenowych jednostkach SH:

- komendant hufca – sznur srebrny noszony z ramienia,
- zastęplca komendanta hufca – sznur srebrny noszony spod ramienia lub sznur funkcji podstawowej z dwoma srebrnymi suwakami,

- członek komendy hufca – sznur srebrny noszony spod ramienia lub sznur funkcji podstawowej z jednym srebrnym suwakiem,
- instruktor komendy hufca – sznur srebrny noszony spod ramienia,
- kwatermistrz hufca – srebrny sznur noszony spod ramienia lub sznur funkcji podstawowej z czerwonym suwakiem.

władze Stowarzyszenia Harcerskiego:

- Naczelnik SH – sznur skórzany noszony z ramienia,
- Skarbnik SH – sznur skórzany noszony spod ramienia z trzema czerwonymi suwakami,
- członek Naczelnictwa SH – skórzany sznur noszony spod ramienia lub sznur funkcji podstawowej z jednym skórzanym suwakiem,
- instruktor Naczelnictwa SH – sznur czarny noszony spod ramienia,
- przewodniczący Sądu Harcerskiego SH – sznur funkcji podstawowej lub sznur czarny z trzema fioletowymi suwakami,
- członek Sądu Harcerskiego SH – sznur funkcji podstawowej lub sznur czarny z jednym fioletowym suwakiem,
- przewodniczący Komisji Rewizyjnej SH – sznur funkcji podstawowej lub sznur czarny z trzema białymi suwakami,
- członek Komisji Rewizyjnej SH – sznur funkcji podstawowej lub sznur czarny z jednym białym suwakiem,
- kwatermistrz SH – czerwony sznur noszony spod ramienia.

Inne:

- p.o. drużynowego – sznur zielony z jednym granatowym suwakiem.

7. Oznaki sprawności

7.1. Oznaki sprawności zuchowych

Oznaki sprawności zuchowych mają kształt trójkąta równobocznego o długości boku 35 mm, zwróconego wierzchołkiem ku dołowi. Na trójkącie z filcu lub

materiału wyhaftowany jest lub nałożony z tworzywa sztucznego symbol sprawności.

Oznaki sprawności zachowych nosi się na prawym rękawie munduru powyżej łokcia, przyszyte po sześć, tworząc sześciokąt równoramienny.

7.2. Oznaki sprawności harcerskich

Oznaką sprawności harcerskiej jest krążek o średnicy 30 mm z odpowiednim symbolem sprawności.

Oznaki sprawności haftuje się lub przyszywa na prawym rękawie po trzy w rzędzie, w odległości 5 mm jedna od drugiej, pierwszy rząd w odległości 10 cm od wszycia rękawa.

8. Oznaki środowiska

8.1. Oznaką przynależności do środowiska jest herb miasta – siedziby jednostki, wyhaftowany lub nałożony z tworzywa sztucznego na tarczę o wysokości 55–60 mm, bądź zamiennie plakietka hufca o wysokości 50–60 mm. W miejsce oznaki przynależności do środowiska dopuszcza się noszenie godła państwowego.

8.2. Oznakę wymienioną w pkt. 8.1 nosi się na lewym rękawie munduru organizacyjnego w połowie ramienia.

8.3. Dopuszcza się możliwość noszenia na mundurze plakietki drużyny lub szczepu o wysokości około 50 mm. Taką plakietkę nosi się na lewym rękawie nad oznaką wymienioną w pkt. 8.1 (z wyjątkiem plakietki godła państwowego, która winna być noszona jako pierwsza od góry).

9. Oznaki pamiątkowe

9.1. Plakietki stanowiące pamiątkę uczestnictwa w akcji nosi się na górnej prawej kieszeni munduru do następnej akcji, nie dłużej jednak niż 6 miesięcy.

9.2. Funkcyjni od zastępowego wzwyż winni nosić oznakę Honorowego Patronatu Prezydenta Polski. Oznakę nosi się na patce prawej kieszeni bluzy mundurowej.

9.3. Oprócz w/w oznak na mundurze można nosić najwyżej dwie inne oznaki pamiątkowe, np. odznaki turystyki pieszej.

10. Oznaki żałoby

W przypadku żałoby narodowej lub żałoby wewnątrzorganizacyjnej harcerki i harcerze mają obowiązek nałożyć skośnie na krzyż harcerski przepaskę z czarnej aksamitki lub wstążki i nosić ją do chwili zakończenia żałoby. Przepaskę nosi się skośnie z prawego górnego rogu do lewego dolnego rogu krzyża (rys. poniżej).

III. ZAŁĄCZNIKI DO NINIEJSZEGO DOKUMENTU

Załącznik nr
1_Regulaminy_mundt

Załącznik nr
2_Regulaminy_mundt

Załącznik nr
3_Regulaminy_mundt

Załącznik nr
4_Regulaminy_mundt